

Ungdommene ingen går i fakkeltog for

Vedr. HP-vedtak om nedleggelse av Ressursteam for ungdom i Helsetjenester Barn og Unge

Vi ønsker å gjøre kommunestyret og ungdomsrådet oppmerksom på et vedtak i HP 2019-2022 (s.52) om nedleggelse av Ressursteam for ungdom i Helsetjenester barn og unge. Nedleggelsen ble vedtatt 5.desember 2018, men har så blitt utsatt med et år, i to omganger, og skal nå gjelde fra nyttår 2021. Vi ber om at kommunestyre revurderer dette vedtaket.

Et foreldrepar skrev tidligere i høst til kommunalsjef oppvekst barnehage Erik Førland og velferdsdirektør Kristin Nilsen om Ressursteam for ungdom:

«Vi har en sønn på 18 år som har slitt de siste tre årene. Han er nå hjemme hele tiden og har vært det i over to år. Dette er tungt for ham selv, for oss foreldre og for søsken. Vi har undersøkt alt vi har kunnet for å få hjelp fra ulike instanser og dette er virkelig det tilbudet vi føler vi har fått mest ut av. Det har styrket oss i våre valg, det har gitt oss økt forståelse for sønnen vår, det har gitt oss informasjon om tilbud rundt som vi har kunnet ta kontakt med.

Familier som benytter seg av dette tilbudet er i en svært vanskelig situasjon. Det å møte andre i lignende situasjon og å se problemet ikke bare som et problem i den enkelte familie, men også se det i samfunnssammenheng har vært nyttig.»

TILBUDENE SOM STILLE FORSVINNER

I vedtatt HP 2019-2022, under kap.3.4.2.1, Helsetjenester barn og unge, "Psykisk helsetjeneste barn og unge", s.47, står følgende: "For barn, unge og familier med langvarig behov for oppfølging, og for barn og unge som gjør seg utilgjengelig for hjelpeapparatet, er det behov for et styrket tilbud i kommunal regi."

Ressursteam for ungdom

- Består av 2 psykologspesialister fast ansatt fra 2014 i Helsetjenester barn og unge.
- Målgruppe er ungdom med omfattende problematikk der mange gjør seg utilgjengelig for hjelpeapparatet.
- Fokusområder: skolefravær, frafall, tilbaketrekningsproblematikk, rus og ME.
- Har utover egen tjeneste samarbeid med bl.a. Utekontakten, OT, PPT og Ungdom & Fritid.
- Har utviklet en innovativ arbeidsform som har vekket interesse i mange andre kommuner. Teamet har hatt en rekke kommuner på studiebesøk.
- Universitetet i Oslo har sett på arbeidet som godt kommunalt psykologarbeid, og et av teammedlemmene underviser psykologstudenter på UiO om dette.
- Teamets arbeid har gitt Bærum kommune mye positiv oppmerksomhet mht. hvordan det arbeides med tilbaketrekningsproblematikk (skolefravær, gaming m.m.) sammen med samarbeidspartnere.

I Helsetjenester for barn og unge er Ressursteam for ungdom de eneste som har dette som en klart definert målgruppe. Målgruppen dekkes ikke tilstrekkelig inn av eksisterende tjenester og blir usynlige i hjelpeapparatet.

I kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2021-2024 under kapittel: 4.3.3.2 Mer-/mindrebehov, s.50, står: «I gjeldende handlingsprogram ble det utsatt avvikling av Ressursteam for ungdom et år i påvente av samordning av tjenester som kunne ivareta teamets oppgaver. Arbeidet er ikke ferdig og vil fortsette. Kommunedirektøren finner ikke dekning til å imøtekomme budsjettbehov for å videreføre tiltaket ytterligere.»

Ressursteam for ungdom har gjennom seks år utviklet en unik kompetanse og etablert gode tilbud. Det er per nå ingen realistiske løsninger på at andre kan ta over teamets oppgaver. Psykologforeningen er bekymret for at tilbudene blir borte.

I et bittelite avsnitt i HP står det altså noe som får store konsekvenser for mange i Bærum.

«WINTER IS COMING», OG DET KOSTER Å FALLE UTENFOR

«Winter is coming» handler om at det i fremtiden vil bli mindre ressurser fordi befolknings sammensetningen endres. Det blir flere som trenger ytelse og færre skattebetalere som bidrar til å finansiere det.

Hver ungdom som ikke kommer inn i arbeidslivet vil koste samfunnet utallige millioner i løpet av livsløpet. Så når vinteren er på vei, må det viktigste målet være å bidra til at ungdom blir fremtidige skattebetalere. Altså å få ungdommer ut i utdanning og arbeid – i stedet for varig utenforskap. Et illustrerende eksempel er historien om Stian fra Bærum som sto på nrk.no nylig (<https://www.nrk.no/dokumentar/xl/stian-isolerte-seg-frivillig-i-ett-ar-1.15161998>).

Visepresident i psykologforeningen, Arnhild Lauveng, har en historie som svært alvorlig psykisk syk hele sin ungdomstid, og tok psykologutdanningen i voksen alder. I anledning Verdensdagen psykisk helse 10.oktober 2020 har hun skrevet en viktig tekst om å investere i mennesker:

<https://erfaringskompetanse.no/nyheter/vi-trenger-alle-derfor-ma-vi-investere-i-psykisk-helse/>

KS har lansert Utenforregnskapet, de skriver: «Det koster å falle utenfor. Når noen ikke lenger makter å være en del av det store fellesskapet, smerter det. De menneskelige konsekvensene er dramatiske, og kan ikke summeres opp i noe tall. Men vi vet at vi noen ganger trenger et tall for å få gjennomslag. For å vinne budsjettkampen. For å kunne gripe inn og hjelpe før det er for sent.» (<https://www.ks.no/fagomrader/innovasjon/sosiale-investeringer/utenfor-regnskapet/hvorfor-har-vi-laget-utenfor-regnskapet/>).

En enkelt ungdoms utenforskap påvirker mange, rundt ungdommen står søsken og foreldre. Tilbake til foreldrepåret som skrev mail:

«Økonomisk tror vi dette er et tilbud som lønner seg for kommunen. Det å ikke ha noe tilbud til familier i denne situasjonen kan i hvert fall bli veldig dyrt med mulig sykefravær, psykiske problemer mm blant foreldre og søsken.

Vi håper inderlig dere opprettholder tilbudet.»

EN TRANGERE KOMMUNEØKONOMI, OG BUDSKJETTKUTT KAN GJØRES PÅ FLERE MÅTER

Da Ressursteam for ungdom ble foreslått nedlagt våren 2018 som en del av budsjettprosessen i HP, kom det innvendinger fra fagforeningene både på tjeneste- og kommunalsjefnivå. Prosessen er et godt eksempel på hvordan budsjettprosesser foregår. Hver kommunalsjef får pålegg om et kutt, dette sendes nedover til tjenestelederne. Så må hver tjenesteleder finne noe de kan kutte. Ressursteam for ungdom er en del av Helsetjenester barn og unge, og hører inn under kommunalområde Oppvekst barnehage. Der ligger også barnehagene og barnevernet. Det sier seg selv at her er det svært vanskelig å finne noe å kutte.

Å bruke «ostehøvelprinsippet» kan virke tilsynelatende rettferdig i en budsjettprosess. Det er i midlertid til hinder for å gjøre gode faglige og politiske prioriteringer og valg. I økonomisk trangere tider er det imidlertid svært viktig å foreta gode prioriteringer og salderinger, slik at man ikke foretar budsjettkutt som kan synes hensiktsmessige her og nå, men som kan medføre at kommunen får økte utgifter på lengre sikt. Modige ledere og politikere må tørre å prioritere noen områder fremfor andre.

PSYKOLOGKOMPETANSE OGSÅ TIL DE MED STØRST UTFORDRINGER

Gjennom flere år har regjeringen hatt en satsning på psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Det har nasjonalt vært en opptrapping frem mot lovfesting i 2020. Bent Høie har vært en sterk pådriver i denne prosessen. I mange kommuner har man satset stort, mens man altså i Bærum går motsatt vei og kutter stillinger. De to aktuelle stillingene har vært delfinansiert av tilskuddsmidler. Intensjonen med tilskuddsmidler er å hjelpe kommunene med å få tilbud opp og stå. Tilskuddsperioden er over, og pengene er overført kommunenes rammetilskudd. Å legge ned tilbudet etter at tilskuddsmidlene opphører er imot intensjonen i tilskuddsordningen.

Psykologforeningen er bekymret for at tilbudene til en gruppe ofte usynlig ungdommer og deres familier forsvinner. Det er ingen som går i fakkeltog i denne målgruppen, ei heller noen som går i fakkeltog for dem.

Å videreføre Ressursteam for ungdom er en god investering for kommunen på flere plan. Vi håper at kommunestyret gjør prioriteringer som både er svært økonomiske lønnsomme og samtidig sparer mye menneskelig lidelse.

Som KS skriver om Utenfor-regnskapet: «Vi skylder barn og unge å gjøre en skikkelig innsats for at de skal få gode liv i fremtiden».

Ta gjerne kontakt for en prat.

Linker til saker i media:

Aftenposten om å møte foreldre i en fortvilt situasjon:

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/4od6/slik-kan-vi-hjelpe-ungdommer-som-jon-hanne-naug-og-ingeborg-s-lisha>

Reportasje om et foredrag teamet holdt på en samling for alle kommunepsykologer i Norge:

<https://www.napha.no/content/20333/Fra-terapirommet-til-handlingsrommet>

Psykologforeningen har en artikkel om arbeidet til teamet om gaming og samarbeid med Spillhuset:

<https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/datspillere-frem-i-lyset>

Sak i Budstikka om skolefravær der bl.a. Ressursteam for ungdom omtales:

<https://www.budstikka.no/helse/barna-som-ikke-klarar-klasserommet/549631/>

Sak på nrk.no om Hikikomorinettverket, dvs. Utekontakten, OT og Ressursteam for ungdom:

<https://www.nrk.no/dokumentar/xl/stian-isolerte-seg-frivillig-i-ett-ar-1.15161998>

Sandvika 14.10.20

Psykologspesialist Hanne Naug
Hovedtillitsvalgt Norsk Psykologforening
Bærum kommune

Psykologspesialist Joakim Næss
Plasstillitsvalgt Helsetjenester barn og unge

